

Brüsszel, 2015.8.26.
COM(2015) 408 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**A Tanács és a Bizottság 2015. évi közös jelentéstervezete az oktatás és a képzés terén
folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének (Oktatás és képzés 2020)
végrehajtásáról**

**Az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés új prioritásai
{SWD(2015) 161 final}**

1. HÁTTÉR

Európára számos sürgős feladat vár: újra kell indítani a munkahelyteremtést és a gazdasági fellendülést, fenntarthatóvá kell tenni a növekedést, át kell hidalni a beruházási szakadékot, javítani kell a társadalmi kohéziót, és különös figyelmet kell fordítani a radikalizálódásra és az erőszakra. Ugyanakkor Európának kezelnie kell az olyan hosszú távú kihívásokat is, mint amilyen az elöregedés, a digitális korszakhoz való alkalmazkodás, valamint a globális, tudásalapú gazdaságban folyó versenyben való helytállás.

A munkahelyteremtés, a növekedés, a méltányosság és a demokratikus változás új programja keretében adott európai szakpolitikai válasz új kezdetet jelent. Gazdasági szempontból erősen indokolt, hogy az oktatás és a képzés – mint a növekedést elősegítő ágazat – kulcsszerepet játsszon ebben az új programban. A humántőkébe való befektetés hasznos ráfordítást jelent. A minőségi oktatás és képzés segít előmozdítani a tartós gazdasági növekedést: hozzájárul a kutatás-fejlesztéshez, az innovációhoz, a termelékenységhez és a versenyképességhez is. Ahogyan a 2015. évi foglalkoztatási iránymutatások is kiemelték, az oktatási és képzési rendszereknek növelniük kell a hatékonyságukat és eredményességüket a munkaerő készségszintjének javítása és a készségkereslet és -kínálat közötti eltérések kezelése érdekében, valamint azért, hogy hamarabb felismerjék a munkaerőpiacok gyorsan változó szükségleteit, és jobban meg tudjanak felelni azoknak. Különösen fontos ez egy mindinkább digitalizálódó társadalomban, illetve a körkörös gazdaságra való átállás érdekében.

Az erőszakos szélsőségeség 2015 elején tapasztalt tragikus kitörései ismét ráirányították a figyelmet arra, hogy az oktatás és a képzés fontos szerepet tölt be a befogadás és az egyenlőség támogatásában, a kölcsönös tisztelet kialakításában és abban, hogy az alapvető értékek beágyazódjanak egy nyílt és demokratikus társadalomba. Azzal, hogy megpróbál elérni mindenkit, és különösen a leghátrányosabb helyzetben lévőket, az oktatás és a képzés kulcsszerepet játszik a szegénység, a társadalmi kirekesztés és a hátrányos megkülönböztetés megelőzésében és kezelésében, valamint az aktív polgári szerepvállalás alapjainak lefektetésében. Az oktatási és képzési ágazatnak ezért fokoznia kell az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy mindenki könnyebben férhessen hozzá a minőségi oktatáshoz, és ezáltal jobban működjön a felfelé irányuló társadalmi konvergencia.

Az oktatás és a képzés tehát jelentős mértékben járul hozzá számos uniós stratégiához és kezdeményezéshez, ideértve az Európa 2020 stratégiát, a digitális egységes piacra vonatkozó kezdeményezést, az európai biztonsági stratégiát és az európai beruházási tervet, ugyanakkor tiszteletben tartja a tagállamoknak a saját oktatási és képzési rendszerükkel kapcsolatos hatáskörét. Az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszeren belül folytatott együttműködés kiegészíti a nemzeti fellépéseket, és csereprogramok, egymástól való tanulás és adatgyűjtés útján támogatja a tagállamokat abban, hogy azok reformokat vezessenek be a teljesítményük további javítása érdekében.

A Bizottság által kiadott 2014. évi Oktatási és Képzési Figyelő szerint komoly problémák állnak még fenn:

- az EU-ban a 15 évesek 20 %-a rosszul teljesít az olvasás, a természettudományok és a matematika terén; a felnőttek 20 %-a alacsony szinten áll az írástudás és a

számantudás tekintetében, és 25 %-uk csak gyenge digitális készségekkel rendelkezik – ennek ellenére csupán 10,7 % vesz részt az egész életen át tartó tanulásban, és közülük nagyon kevés az alacsonyán képzett felnőtt;

- az iskolai lemorzsolódás aránya jelenleg 11,1 %, és 19 tagállam elérte az Európa 2020 stratégiában kitűzött kiemelt célt, de még így is több mint 5 millióan hagyják ott korán az iskolát, és a körükben magas (41 %) a munkanélküliség;
- továbbra is javuló tendenciát mutat a felsőfokú végzettséget szerzők aránya, ez jelenleg 37,9 %. 16 tagállamnak sikerült elérnie az Európa 2020 stratégiában megfogalmazott kiemelt célt, de a diplomások foglalkoztathatósága továbbra is súlyos problémát jelent a válsággal leginkább sújtott országokban.

2014-ben sor került az „Oktatás és képzés 2020” stratégiai keretrendszer átfogó felidős értékelésére, amelyben a tagállamok és a fő érdekelt felek vettek részt, és az az értékelés képezi a jelentés alapját. Az értékelés három fő szakpolitikai következtetése a következő:

- Megerősítést nyert, hogy nagy értéket jelent egy integrált, az oktatás és a képzés minden szintjét átfogó keretrendszer. Mivel manapság fontos a rugalmasság és a tanulási tapasztalatok közötti átjárhatóság, szakpolitikai koherenciára van szükség a koragyermekkorai neveléstől és az iskolától a felsőoktatásig, a szakképzésig és a felnőttkori tanulásig.
- Az „Oktatás és képzés 2020” négy stratégiai célkitűzése (és a jelenlegi uniós referenciaértékek) továbbra is érvényben maradnak, mivel azokat átfogó és előrettekintő módon fogalmazták meg az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszerrel szülő, 2009. évi tanácsi következtetésekből. Ezek a célkitűzések szilárd alapját jelentik az „Oktatás és képzés 2020” keretében 2020-ig végzett tevékenységeknek. A szakpolitikai fókusz azonban át kell állítani, hogy az figyelembe vegye mind a sürgető gazdasági és foglalkoztatási kihívásokat, mind pedig azt a szerepet, amelyet az oktatás a méltányosság és a megkülönböztetésmentesség előmozdítása, valamint az alapvető értékek, az interkulturális kompetenciák és az aktív polgári szerepvállalás átadása terén játszik.
- Még intenzívebbé kell tenni az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszernek az EU általános foglalkoztatási, növekedési és beruházási stratégiája, és ezen belül az európai szemeszter részeseként betöltött szerepét. Ez azt is jelenti, hogy meg kell szilárdítani az adatgyűjtést és az egymástól való tanulást a reformkihívások terén, és fokozni kell a keretrendszer országspecifikus relevanciáját.

A fentebb ismertetett kihívások és szakpolitikai következtetések fényében, és annak érdekében, hogy az „Oktatás és képzés 2020” jobban igazodjon az EU politikai megbízatásához és prioritásaihoz, ez a közös jelentés azt javasolja, hogy az e keretrendszerben folytatott európai együttműködés folytatódjon 2020-ig, azaz a működési ciklusa növekedjen 3-ról 5 évre.

2. FŐ KIHÍVÁSOK ÉS JÖVŐBELI PRIORITÁSOK

Ez a fejezet – az értékelés alapján, és tudomásul véve a tagállamok közötti különbségeket – ismerteti az európai oktatás és képzés terén bekövetkezett fő fejleményeket és a

fennálló legfontosabb kihívásokat, alátámasztva ezzel az 1. mellékletben szereplő azon új *kiemelt területek és konkrét problémák* meghatározását, amelyeken 2020-ig még tovább kell dolgozni.

2.1. A készségek javítása szempontjából kulcsfontosságú a tanulási eredmények minősége és relevanciája

Az, hogy Európában alacsony szintűek az alapvető kompetenciák, visszaveti a gazdasági fejlődést, és nagyban korlátozza az egyének szakmai, társadalmi és személyes kiteljesedését. A foglalkoztathatóság javítása, az innováció fokozása és az aktív polgári szerepvállalás ösztönzése érdekében az alapvető kompetenciáknak együtt kell járniuk olyan más kulcskompetenciákkal és attitűdökkel, mint amilyen a kreativitás, a vállalkozói készség és a kezdeményezőkézség, a digitális készségek (ideértve a kódolást), az idegen nyelvi kompetenciák, a kritikus gondolkodás – többek között az elektronikus írástudás és a médiaműveltség révén –, valamint a növekvő ágazatoknak, például a zöld gazdaságnak megfelelő készségek.

A tanulási eredmények minőségét az egész életutat szemlélve kell javítani. 16 tagállam már bevezetett az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó átfogó stratégiát, de valamennyi országnak ki kellene dolgoznia ilyet, és biztosítania kellene az átjárhatóságot a tanulás különböző formái és szintjei, illetve az oktatás vagy képzés és a munka világa között. Ehhez folyamatos koordinációs erőfeszítések szükségesek, és a különböző tanulási ágazatoknak partnerként kell együttműködniük.

A koragyermekkorai nevelés és gondozás a kiindulópont, és ez az egyik leghatékonyabb eszköz a kulcskompetenciák elsajátításának javításában, de kettős kihívást jelent e téren a hozzáférés és a minőség javítása. A 3 éven aluli gyermekek ellátása különösen problematikus. A koragyermekkorai nevelésnek és gondozásnak a tagállamok által az előző munkaciklusban kidolgozott minőségi keretéből kiindulva a további munka terén a következők jelentik a fő feladatokat: a hozzáférés javítása, a hátrányos helyzetűek középpontba állítása, a személyzet professzionálissá tétele, valamint hatékony irányítási, finanszírozási és ellenőrzési rendszerek kialakítása.

Az iskolai lemorzsolódást csökkentő intézkedések kerültek bevezetésre valamennyi tagállamban, de ezek nem mindenhol állnak össze a 2011. évi tanácsi ajánlásban előírt átfogó stratégiává. A sikeres reagáláshoz olyan hosszú távú elkötelezettség és ágazatközi együttműködés szükséges, melynek középpontjában a megelőzés és a korai beavatkozás áll. Az iskolai lemorzsolódás elleni, iskolai alapú stratégiáknak részét kell, hogy képezzék együttműködésen alapuló megközelítések és a külső érdekelt felekkel és a közösséggel való partnerség, és azoknak valamennyi tanuló tanulási eredményeit javítaniuk kell.

A felsőoktatási rendszereknek hozzá kell járulniuk a tudásalapú gazdasághoz. A felsőoktatásnak eredményesen kell reagálnia a változó társadalom és munkaerőpiac igényeire azzal, hogy biztosítja, hogy a modernizáció az oktatás, a kutatás és az innováció közötti szinergiákra összpontosítson, továbbá azzal, hogy összekapcsolja a felsőoktatási intézményeket és a helyi közösségeket és régiókat, valamint innovatív megközelítéseket alkalmaz a tananyag relevanciájának javítása érdekében, többek között az információs és kommunikációs technológiák (ikt) alkalmazása révén. A diplomát szerzők arányának javítása továbbra is kihívást jelent sok tagállam számára, különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében.

A szakképzést végzettek foglalkoztatási rátája jónak mondható a legtöbb tagállamban. A tanulószereződéses gyakorlati képzések és a duális szakképzési programok különösen fontosak, mivel olyan releváns készségeket adnak át, amelyek megkönnyítik a munkaerőpiacra való belépést. A tagállamok sok intézkedést hoztak annak érdekében, hogy megvalósítsák a 2011–2014-es időszakra vonatkozóan a bruges-i közleményben (2010) meghatározott, a szakképzés teljesítményének és minőségének javítását, illetve a szakképzés vonzóbbá tételét szolgáló célkitűzéseket, amelyek a munkaalapú tanulásra helyezték a hangsúlyt. A következő munkaciklusban továbbra is támogatni kell az ilyen tanulás minden formáját, és közben meg kell erősíteni A Tanulószereződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetségét, valamint javítani kell a munkaerőpiacon szükséges készségek előrejelzését. A 2015. június 22-i rigai következtetésekben (lásd a 2. mellékletet) meghatározott középtávú feladatok pontosították, mire kell összpontosítani, és csak korlátozott számúak.

A készségfejlesztés és az átképzés alapja a felnőttkori tanulás. A manapság érvényesülő, a felnőttek alacsony szintű alapvető készségeit és magas munkanélküliségi rátáját mutató trendek szükségessé teszik a felnőttkori tanulásra vonatkozó európai cselekvési program végrehajtásának megerősítését. A prioritásoknak magukba kell foglalniuk a következőket: hatékonyabb irányítás, a kínálat és az igénybevétel jelentős bővítése, rugalmasabb kínálat, szélesebb körű hozzáférés, szorosabb figyelemmel kísérés és hatékonyabb minőségbiztosítás (lásd a 2. mellékletet).

2.2. Az oktatásnak hozzá kell járulnia a társadalmi kohézióhoz, az egyenlőséghez, a megkülönböztetésmentességhez és a polgári kompetenciákhoz

Az egyenlőtlenség az utóbbi 30 évet tekintve most a legmagasabb szintű a legtöbb európai és OECD-országban, és negatív hatást gyakorol az oktatási eredményekre, mivel az oktatási rendszerek jellemzően újratermelik a társadalmi-gazdasági státusz meglévő mintázatait. Ezért prioritásként kell kezelni az alacsony képzettség nemzedékek közötti ciklusának megtörését. Bár a legtöbb tagállam intézkedéseket tett annak érdekében, hogy javítsa a hátrányos helyzetű tanulók oktatásba való bejutását, továbbra is jelentős az oktatási szakadék, és az EU sok részén még mindig problémát jelent a jó minőségű, általános oktatásba és képzésbe való bejutás. A valamennyi tanuló inkluzív oktatását és képzését célzó hatékony fellépésre van szükség, amely a hátrányos társadalmi helyzetűekre, a sajátos nevelési igényűekre, a migránsokra vagy migráns háttérrel rendelkezőkre, valamint a romákra összpontosít. Az ifjúsági garanciát teljes mértékben mobilizálni kell.

A nemek között az oktatás terén fennálló különbségeket kezelni kell, és foglalkozni kell az oktatási választások terén a nemek között megfigyelhető eltérésekkel is. Nem szabad eltérni a tanulási környezetben jelentkező, többek között nemi alapú megfélemlítést és erőszakot. Az oktatási intézményeknek és az oktatóknak rendelkezniük kell a kellő eszközökkel és támogatással ahhoz, hogy a tanulók az oktatási környezetükben befogadást, egyenlőséget, megkülönböztetésmentességet és demokratikus polgári magatartást tapasztaljanak.

Az oktatási miniszterek 2015. március 17-i párizsi nyilatkozata cselekvésre szólított fel minden szinten annak érdekében, hogy megerősödjön az oktatás szerepe a polgári szerepvállalásnak, illetve közös értékeinknek, a szabadságnak, a toleranciának és a megkülönböztetésmentességnek az előmozdítása terén, valamint a társadalmi kohézió

mege erősítésében és annak elősegítésében, hogy a fiatalok felelősségteljes, nyitott és aktív tagjaivá váljanak sokféle és befogadó társadalmunknak¹. Az oktatás fontos tényező a marginalizálódás és a radikalizálódás megelőzése és kezelése terén. Az új munkaciklusban kulcsfontosságú prioritást jelent a nyilatkozat nyomán követése, amely az Erasmus+ programból származó finanszírozással alátámasztott konkrét intézkedések útján történik, a nyilatkozatban meghatározott következő négy területnek megfelelően: i. a társadalmi, polgári és interkulturális kompetenciák elsajátításának előmozdítása, annak elősegítése, hogy a tanulók magukénak érezzék Európa alapvető értékeit, az aktív polgári szerepvállalás támogatása, ii. a kritikus gondolkodás és a médiaműveltség javítása, iii. a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok oktatásának támogatása, valamint iv. a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása.

2.3. A releváns és jó minőségű tanuláshoz szükséges...

Az innovatív pedagógiai módszerek és a digitális készségek és eszközök aktívabb használata: Sok tagállam számolt be olyan kezdeményezésekről, amelyek a tanárok és a tanulók digitális készségeinek javítását célozzák, és a tagállamok egyharmadában bevezettek az oktatás digitalizálására irányuló nemzeti stratégiákat. Mindezek ellenére még nagyon jelentős kihívásokkal kell szembenézni. A digitális forradalom fokozza a digitális készségek és kompetenciák iránti keresletet, az oktatásnak és a képzésnek pedig figyelembe kell vennie ez a szükségletet. Ehhez infrastrukturális beruházások, szervezeti változások, az oktatók számára pedig digitális eszközök és digitális kompetenciák szükségesek, és létre kell hozni digitális (és nyitott) oktatási segédanyagokat és jó minőségű oktatási szoftvereket. Az oktatásnak és a képzésnek élnie kell az ikt terén történt újabb fejlemények által kínált előnyökkel, továbbá innovatív és aktív pedagógiai módszereket kell bevezetni, amelyek részvételen alapuló és projektalapú megoldásokra építenek. A nyílt oktatási környezet képes elősegíteni az oktatási ágazatok közötti együttműködést, többek között a hátrányos helyzetű tanulók kapcsán is.

Az oktatóknak nyújtott határozott támogatás: Sok tagállam számolt be olyan intézkedésekről, amelyek a tanárok képzésének javítását célozzák, és sok tagállam hangsúlyozza, hogy a tanárok és az oktatók alapképzésének és további szakmai fejlődésének a célnak megfelelőnek kell lennie, és egyesítenie kell az adott tárgyat és a pedagógiai és gyakorlati ismereteket. Az oktatókat fel kell készíteni arra, hogy kezelni tudják a tanulók egyre nagyobb fokú sokféleségét, megelőzzék az iskolai lemorzsolódást, és optimális módon használják az innovatív pedagógiai módszereket és az ikt-eszközöket, a pályafutásuk elején pedig külön támogatást kell nyújtani a számukra.

A munkaerőhiány sok országban egyre inkább hátráltatja a minőségi oktatást, és a tanári pálya iránti érdeklődés is egyre csökken. Átfogó, hosszú távú stratégiákra van szükség a legmegfelelőbb jelöltek kiválasztásához, akik – tekintettel arra is, hogy a pályán erősen torzult a nemek aránya – sokféle háttérrel és különféle tapasztalatokkal rendelkeznek, és vonzó karrierkilátásokat kell felkínálni nekik.

A tanulási célú mobilitás elősegítése: Az első mobilitási eredménytáblából (2014) az derül ki, hogy a tanulási célú mobilitás környezete nagy változatosságot mutat az egyes tagállamokban, és jelentős akadályok maradtak fenn az információkat, a hallgatók

---

¹ A nem formális oktatás fontos szerepet játszik a fiatalok társadalmi és demokratikus részvételének támogatásában, amely prioritást jelent az ifjúság terén folytatott uniós együttműködés keretrendszerében; lásd majd a 2015. évi uniós ifjúsági jelentést.

támogatását és az elismerést illetően. Az átláthatósághoz, minőségbiztosításhoz, valamint a készségek és képesítések validációjához és elismeréséhez kapcsolódó intézkedéseket nyomon kell követni, és törekedni kell ilyenek bevezetésére. Jobb minőségű adatokra van szükség a mobilitással kapcsolatos információk nyomon követéséhez.

Továbbra is prioritást jelent a nemzetközivé válás támogatása a felsőoktatás terén, ennek részét képezi stratégiai partnerségek és közös kurzusok kialakítása, valamint a hallgatók, az alkalmazottak és a kutatók mobilitásának támogatása.

Az átláthatóságot és az elismerést szolgáló uniós eszközök megerősítése és egyszerűsítése: Az átláthatóságot és az elismerést szolgáló eszközök elengedhetetlenek a mobilitás, a foglalkoztathatóság és az egész életen át tartó tanulás terén, és ezek biztosítják az EU-n kívül megszerzett képesítések használatát is. A legtöbb tagállam kidolgozott nemzeti képesítési keretrendszert, és meghatározta, hogy az hogyan kapcsolódik az európai képesítési keretrendszerhez (EKKR). A továbbiakban el kell mozdulni az átláthatóságtól a képesítések Európán belüli elismerése felé azzal, hogy megerősítjük az EKKR szerepét, és előmozdítjuk a nem formális és az informális tanulás validációját. A digitális úton megszerzett ismeretek, készségek és kompetenciák elismerését és validációját szolgáló megfelelő eszközök támogathatják a nyílt és innovatív tanulási gyakorlatok elterjedését. Különös figyelmet kell fordítani a készségekkel és a képesítésekkel kapcsolatos, a nagyközönségnek szóló jelenlegi uniós eszközök egyszerűsítésére és racionalizálására, így azok több embert érhetnek el.

A beruházási szakadék felszámolása: A minőségi oktatásba és képzésbe való hatékony beruházás a fenntartható növekedés egyik forrása. A válság óta azonban szűkösek az állami költségvetések, és számos tagállam reálértéken is csökkentette az oktatásra és képzésre fordított kiadásokat. Ez arra utal, hogy támogatni kell a tagállamokat olyan reformok megtervezésében, amelyek révén hatékonyabban nyújtható minőségi oktatás és képzés, széles társadalmi kontextusban. Az európai beruházási terv, az Erasmus+ program, az európai strukturális és beruházási alapok – és azokon belül az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés és a Horizont 2020 – segíthetnek élnékíteni a beruházásokat, és támogathatják az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer szakpolitikai prioritásait, biztosítva a szakpolitikákkal való szoros kapcsolatot.

3. IRÁNYÍTÁS ÉS MUNKAMÓDSZEREK

A 2012-es közös jelentés óta javult az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer irányítása, különösen azon a téren, hogy hatékonyabb lett az adatgyűjtés (az Oktatási és Képzési Figyelő révén), és megerősödött a munkacsoportoknak, valamint a legfontosabb érdekelt felek közötti eszmecsere megszokott platformjainak (például az oktatási, képzési és ifjúsági fórumnak) az operatív jellege. Az értékelés alapján a következő munkaciklus tekintetében konszenzus alakult ki az alábbi megközelítésre vonatkozóan:

- ***A megalapozott analitikai adatok megléte, valamint az előrehaladás figyelemmel kísérése*** elengedhetetlenek ahhoz, hogy az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer hatékonyan működjön, és ezeket az Eurostattal, az Eurydice hálózattal, a Cedefoppal, az OECD-vel és más szervezetekkel együttműködve fogják elérni.

- Az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszeren belüli *jelentéstétel egyszerűsítése és racionalizálása* továbbra is prioritást jelent, és azt segíteni fogja a munkaciklus 5 évesre növelése.
- *Az oktatás, az üzleti élet és a kutatás közötti szorosabb kapcsolatok, valamint a szociális partnerek és a civil társadalom bevonása* erőteljesebbé fogják tenni a „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer hatását, és növelni fogják a tanulási rendszerek relevanciáját annak érdekében, hogy javuljon Európa innovációs kapacitása. E tekintetben élen járnak a tudásfejlesztési szövetségek, az Erasmus+ program keretében működő ágazati szakképzettség-fejlesztési szövetségek, a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések és a Horizont 2020 keretébe tartozó Európai Innovációs és Technológiai Intézet. Az érdekelt felek bevonását ösztönözni fogja az oktatási, képzési és ifjúsági fórum, az európai egyetemi-üzleti fórum, a szakképzési-vállalkozói fórum, valamint a tagállamokban működő különböző tematikus fórumok is. Cél lesz az európai civil társadalommal és az európai szociális partnerekkel való együttműködés, hogy így optimálisan lehessen kihasználni azok szakértelmét és azt, hogy sok embert képesek elérni.

Az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer eszközei már bizonyítottak, de nem mindig tudtak tényleges hatást kiváltani nemzeti szinten, elsősorban a tevékenységek összehangolatlansága és a terjesztés hiányosságai miatt, illetve amiatt, hogy a lakosság kevésbé volt tudatában az eredmények hasznosságának. Az „Oktatás és képzés 2020” keretében rendelkezésre álló eszközök meg fognak erősödni:

- Az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszerhez kapcsolódó tevékenységek átláthatóságának és koherenciájának javítása érdekében a Bizottság a tagállamokkal (és a Tanács elnökségi triójával) együttműködésben el fogja készíteni az *„Oktatás és képzés 2020” előzetes folyamatos munkatervét*, amely egybefogja és világosan áttekinti azokat a társaktól való tanulást lehetővé tevő eseményeket és fő tevékenységeket, amelyeket az „Oktatás és képzés 2020” munkacsoportok és a vezető tisztviselők informális csoportjai terveznek. Ilyenek események az iskolák, szakképzési intézmények és felsőoktatási intézmények főigazgatóinak találkozói (főigazgatói találkozók), valamint az oktatással és képzéssel foglalkozó magas szintű csoport ülései.
- 2016-tól a *munkacsoportok* új generációja dolgozik majd az *„Oktatás és képzés 2020” kiemelt területein*. A munkacsoportok a vezető tisztviselők megfelelő informális csoportjainak fognak beszámolni tevékenységükről, a vezető tisztviselők pedig irányítani fogják a tevékenységet, és a releváns eredmények közül kiválasztják azokat, amelyeket a Tanács figyelmébe ajánlanak. Ösztönzést fognak kapni az innovatív munkamódszerek, és a munkacsoportok eredményei hatékonyabban kerülnek majd terjesztésre, ami elő fogja segíteni a valódi tudásmegosztást.
- Az *„Oktatás és képzés 2020” keretében megvalósuló, társaktól való tanulást lehetővé tevő tevékenységek*, amelyekre általában a munkacsoportokon belül kerül sor, megerősítésre fognak kerülni, és lehetőséget nyújtanak majd arra, hogy a tagállamok megosszák egymással a hasonló szakpolitikai kihívásokat, és klaszterekben dolgozzanak. A főigazgatói találkozók keretében végzett, országspecifikus kihívásokra összpontosító *partneri felülvizsgálat* hasznosnak bizonyult, de nagyobb mértékű előkészítést és interaktív párbeszédet igényel. A

testreszabott *partneri tanácsadás* képes támogatni egy adott nemzeti reformprogramot.

- *A bevált gyakorlatok* és a levont tanulságok – adott esetben nemzetközi példákat felhasználva történő – *terjesztése* javulni fog, köszönhetően a tematikus eseményeknek, szakpolitikai tanulmányi csereprogramoknak, valamint az oktatásban bevált megoldásokról szóló tudásátadási és csereprogramoknak.
- Az európai szemeszterrel összehangolt *Oktatási és Képzési Figyelőt*, amely naprakész tematikus és országspecifikus adatokat szolgáltat (többek között az erősségekre és a kihívásokra vonatkozóan), szisztematikusan fel fogják használni információforrásként a Tanács szakpolitikai vitáiban, valamint az Európai Parlamentnél az oktatási kihívásokról és reformokról szóló megbeszéléseken.
- Az *Erasmus+* potenciálját teljes mértékben ki fogják használni az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer eszközei által kifejtett hatás növelésére, például azzal, hogy a szakpolitikai kísérleti kezdeményezésekre való felkészülést a munkacsoportok fogják végezni, és fel fogják használni a kiváló projektek tapasztalatait.

1. MELLÉKLET AZ OKTATÁS ÉS KÉPZÉS TERÉN FOLYTATOTT EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖDÉS KIEMELT TERÜLETEI

A félidek értékelés megerősítette az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer négy **stratégiai célkitűzését**, amelyeket a Tanács 2009-ben állapított meg:

1. az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása;
2. az oktatás és a képzés minőségének és hatékonyságának javítása;
3. a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása;
4. az innováció és a kreativitás – a vállalkozói készségeket is beleértve – fejlesztése az oktatás és a képzés minden szintjén.

Az értékelés során kitűnt, hogy e stratégiai célkitűzéseken belül a tagállamoknak közös céljuk, hogy csökkentsék a jelenlegi kiemelt cselekvési területek számát. Az alábbi táblázatba foglalt javaslat **13-ról 6-ra csökkenti a kiemelt területek számát**. A kiemelt területek mindegyike egy vagy több stratégiai célkitűzéshez járulhat hozzá a 2020-ig tartó időszakban, teljes mértékben megfelelve az általános uniós politikai prioritásoknak, és előmozdítva azokat.

Az alábbi táblázatban a kiemelt területek **konkrét problémákra** bontva szerepelnek, mivel a Tanács a jövőben kezelendő kérdések konkrétabb megjelölését kérte. Ezeken a területeken az „Oktatás és képzés 2020” munkamódszerei és rendelkezésre álló eszközei útján történik majd beavatkozás. A területek i. közös kihívást jelentenek a tagállamok számára, és ii. hozzáadott értéket jelent, ha európai szinten kezelik azokat.

A tagállamok nemzeti preferenciáik alapján kiválasztják azokat a területeket és problémákat, amelyek kapcsán részt kívánnak venni a munkában és az együttműködésben.

	KIEMELT TERÜLETEK	KONKRÉT PROBLÉMÁK
1.	<p>Releváns és magas szintű készségek és kompetenciák, valamint a tanulási eredmények középpontba állítása az alkalmazhatóság, az innováció és az aktív polgári szerepvállalás érdekében</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A célzott szakpolitikai fellépés fokozása annak érdekében, hogy minél kevesebben mutassanak gyenge teljesítményt Európában az alapvető kompetenciák, azaz az írástudás, a matematika, a természettudományok és a digitális jártasság terén. • A transzverzális készségek és kulcskompetenciák fejlesztésének megerősítése, összhangban az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák referenciakeretével, különösen a digitális, a vállalkozói és a nyelvi kompetenciákat illetően, közös uniós keretrendszerek és önértékelési eszközök – például a HEInnovate – útján. • Olyan, az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó stratégiák újraindítása, amelyek az iskolai oktatáson belüli átmeneti szakaszokkal foglalkoznak, és ezzel együtt a szakképzés, a felsőoktatás és a felnőttkori tanulás (ideértve a nem formális és az informális tanulást is) felé való, illetve ezek közötti átmenetek, valamint az oktatás/képzés és a munka világa közötti átmenetek elősegítése. • A jó minőségű koragyermekkorai neveléshez és gondozáshoz való hozzáférés támogatása, különösen a hátrányos helyzetűek esetében, valamint a koragyermekkorai nevelés és gondozás minőségi keretrendszerének végrehajtása. • Az iskolai lemorzsolódás csökkentése az iskolai alapú stratégiák és a második esélyt adó lehetőségek támogatásával, a hatékony tanulási környezetre és pedagógiai módszerekre helyezve a hangsúlyt. • A felsőoktatás munkaerő-piaci és társadalmi jelentőségének fokozása, többek között a munkaerőpiac szükségleteinek és eredményeinek hatékonyabb felmérése és előrejelzése, új formájú tantervek, a munkaalapú tanulás arányának növelése, valamint az intézmények és a munkaadók közötti együttműködés szorosabbá tétele útján. • A rigai középtávú feladatok végrehajtása a szakképzés terén (lásd a 2. mellékletet), és eközben A Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetségének megerősítése, valamint a munkaerőpiacon szükséges készségek előzetes feltérképezésének hatékonyabbá tétele. • A felnőttkori tanulásra vonatkozó európai cselekvési program (lásd a 2. mellékletet) végrehajtása.
2.	<p>Befogadó oktatás, egyenlőség, megkülönböztetésmentesség, valamint a polgári kompetenciák javítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók egyre növekvő mértékű sokféleségének kezelése és a jó minőségű és befogadó általános oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés javítása valamennyi tanuló számára, ideértve azokat is, akik hátrányos helyzetűek, sajátos nevelési igényűek, migránsok vagy romák, és eközben a diszkrimináció, a rasszizmus, a szegregáció, a megfélemlítés, az erőszak és a sztereotípiák kezelése. • A nemek között az oktatás terén fennálló különbségek kezelése, és a nemi szempontból kiegyensúlyozottabb oktatási választások

		<p>elősegítése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Annak elősegítése, hogy a migránsok hatékonyan elsajátítsák a tanulás és a foglalkoztatás nyelvét. • A polgári, interkulturális, társadalmi és kapcsolati kompetenciák javítása, a kölcsönös megértés és tisztelet előmozdítása, valamint annak elősegítése, hogy a tanulók magukénak érezzék a demokratikus értékeket és az alapvető jogokat. • A kritikus gondolkodás, valamint a számítógépes ismeretek és a médiaműveltség javítása.
3.	Nyitott és innovatív oktatás és képzés, amely teljes mértékben kihasználja a digitális kor vívmányait	<ul style="list-style-type: none"> • Az innovatív és aktív pedagógiai módszerek – például az interdiszciplináris oktatás és az együttműködéssel járó módszerek – általánossá tétele a releváns és magas szintű készségek és kompetenciák kialakításának javítása érdekében, és eközben az olyan befogadó oktatás támogatása, amely kiterjed a hátrányos helyzetű és a fogyatékkal élő tanulóakra is. • A részvételen alapuló oktatásirányítás támogatása a tanulók, oktatók, szülők és a szélesebb helyi közösség – például civil társadalmi csoportok, szociális partnerek és vállalkozások – részvételének ösztönzése útján. • Az oktatási, kutatási és innovációs tevékenységek közötti szinergiák fokozása, szem előtt tartva a fenntartható növekedést, a felsőoktatás terén történt fejleményekre építve, de újdonságként középpontba állítva a szakképzést és az iskolákat is. • Az ikt használatának – mint a rendszerszintű változások előmozdítójának – támogatása annak érdekében, hogy minden szinten javuljon az oktatás minősége és relevanciája. • A nyitott és digitális oktatási segédanyagok és pedagógiai módszerek elérhetőségének és minőségének javítása az oktatás valamennyi szintjén, együttműködve az európai nyílt forráskódú közösségekkel. • A digitális forradalomra reagálva a digitális készségek és kompetenciák fejlesztésének megoldása a tanulás valamennyi szintjén.
4.	Az oktatóknak nyújtott határozott támogatás	<ul style="list-style-type: none"> • A legjobb és a tanári pályára legmegfelelőbb jelöltek toborzásának, kiválasztásának és a szakmába való bevezetésének megerősítése. • A tanári pálya vonzerejének és presztízsének növelése, többek között átfogó stratégiák útján. • Az oktatók alapképzésének és további szakmai fejlődésének támogatása – különösen annak érdekében, hogy kezelni tudják a tanulók egyre nagyobb mértékű sokféleségét, az iskolai lemorzsolódást és a munkaalapú tanulást, valamint hogy alkalmazzák a digitális kompetenciákat és az innovatív pedagógiai módszereket –, többek között olyan uniós eszközök útján, mint amilyen az eTwinning platform, a School Education Gateway és az európai felnőttoktatás elektronikus platformja (EPALE).

		<ul style="list-style-type: none"> A tanításban való kiválóság támogatása minden szinten a programok kialakítása, a tanulás szervezete és ösztönzőrendszerek révén, valamint a tanárképzés minőségének mérését szolgáló új lehetőségek feltérképezése.
5.	A készségek és képesítések átláthatósága és elismerése a tanulási és foglalkozási mobilitás megkönnyítése érdekében	<ul style="list-style-type: none"> A készségek és képesítések átláthatóságának, minőségbiztosításának, validációjának és elismerésének támogatása, ideértve a digitális, online és nyitott tanulás keretében megszerzett készségeket és képesítéseket, valamint az informális és a nem formális tanulás validációját is. Az átláthatóságot, dokumentációt, validációt és elismerést szolgáló olyan eszközök egyszerűsítés és racionalizálása, amelyek használata során közvetlenül kapcsolatba kell lépni a tanulókkal, dolgozókkal és munkaadókkal, valamint a képesítési keretrendszerek használatának előmozdítása. A hallgatók, az alkalmazottak és a kutatók mobilitásának támogatása, valamint stratégiai partnerségek és közös kurzusok kialakítása a felsőoktatás nemzetközivé tételének fokozása útján.
6.	Fenntartható beruházás, az oktatási és képzési rendszerek teljesítménye és hatékonysága	<p>(1) Az európai beruházási terv potenciáljának feltérképezése az oktatás és képzés terén, többek között a magán szereplőket és a magántőkét vonzó finanszírozási modellek támogatása révén.</p> <ul style="list-style-type: none"> A tagállamok ösztönzése arra, hogy tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalt alkalmazzanak a szakpolitikák nyomon követése és az olyan reformok kidolgozása érdekében, amelyek hatékonyabban valósítanak meg minőségi oktatást. A fenntartható beruházás biztosítását szolgáló innovatív módszerek – például a teljesítményalapú finanszírozás és a költségmegosztás – ösztönzése a tanulás minden formája és szintje esetében.

2. MELLÉKLET: KIFEJEZETTEN A SZAKOKTATÁSRA ÉS A FELNŐTTKORI TANULÁSRA VONATKOZÓ PRIORITÁSOK 2020-IG

A szakképzésre vonatkozó ágazati menetrendek (a koppenhágai és bruges-i folyamat) és a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési program a 2020-ig tartó időszak célkitűzéseinek/prioritásainak részletesebb azonosítását – és e közös jelentés általi jóváhagyását – teszik szükségessé.

A szakképzésre vonatkozó rigai középtávú feladatok

- A **munkaalapú tanulás** valamennyi formájának támogatása, különös tekintettel a tanulószerveződéses gyakorlati képzésre, a szociális partnerek, vállalkozások, kamarák és szakképzést nyújtó szervezetek bevonásával, valamint az innováció és a vállalkozói készség támogatásával.
- A **minőségbiztosítási** mechanizmusok továbbfejlesztése a szakképzés terén, a szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakerete (EQAVET) ajánlásának megfelelően, minőségbiztosítási rendszerek részeként, **az alapképzés és a továbbképzés rendszereihez visszavezető, a tanulási eredményeken alapuló folyamatos információs és visszajelzési hurkokat** hozva létre.
- A **szakképzéshez és a képesítésekhez való hozzáférés javítása mindenki számára** rugalmasabb és átjárhatóbb rendszerek útján, elsősorban hatékony és integrált útmutatási szolgáltatások biztosításával, és a nem formális és az informális tanulás validációjának elérhetővé tételével.
- A **kulcskompetenciák** további erősítése a szakképzési tantervekben, és hatékonyabb lehetőségek felkínálása arra, hogy a tanulók a szakképzési alapképzésben és továbbképzésben megszerezzék vagy fejlesszék ezeket a készségeket.
- A **szakképzésben dolgozó tanárok, oktatók és mentorok alapképzése és folyamatos szakmai fejlődése** terén rendszerszintű megközelítések bevezetése és alkalmak teremtése, mind iskolai, mind a munkán alapuló környezetben.

A felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési program prioritásai

- **Irányítás:** a felnőttkori tanulás más szakpolitikai területekkel való koherenciájának biztosítása, valamint a koordináció, a hatékonyság és a társadalmi, gazdasági és környezeti szükségletek szempontjából vett relevancia javítása; a beruházások fokozása.
- **Kínálat és igénybevétel:** a magas színvonalú felnőttkori tanulás kínálatának jelentős bővítése, különösen az írástudás, a számtantudás és a digitális készségek terén, valamint az igénybevétel arányának növelése a leginkább rászoruló csoportokat megcélzó hatékony elérési, útmutatási és motivációs stratégiák alkalmazásával.
- **Rugalmasság és hozzáférés:** a hozzáférés bővítése munkahelyi környezetben történő tanulás elérhetőségének javításával és az információs és kommunikációs technológiák hatékony használatával; eljárások bevezetése az alacsony képzettségű felnőttek készségeinek azonosítása és értékelése céljából, valamint megfelelő második esélyt kínáló lehetőségek biztosítása, amelyek az EKRR szerinti elismert képesítést eredményeznek a 3. szintű képesítéssel nem rendelkezők esetében.
- **Minőség:** a minőségbiztosítás javítása, ideértve a nyomon követést és a hatásvizsgálatot, a felnőttképzésben tanítók alap- és továbbképzésének fejlesztése, valamint a szükségletekre vonatkozó adatok összegyűjtése annak érdekében, hogy hatékonyan lehessen meghatározni a célcsoportot és megtervezni az oktatást.